

แผนอพยพคนไทยในกาตาร์ ในกรณีเกิดสงครามและการก่อการร้าย/ และภาวะฉุกเฉินอื่นๆ

สอท. ณ กรุงโดฮา

1. การจัดเตรียมการด้าน Logistics

1.1 การจัดทำเอกสารรายงานข้อมูลทั่วไป/ ข้อมูลเฉพาะของประเทศ

1.1.1 ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ -- ที่ตั้งกาตาร์เป็นแหลมยื่นจากชายฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ของคาบสมุทรอาระเบีย ลงไปในอ่าวเปอร์เซีย ตั้งอยู่ที่เส้นรุ้ง (Latitude) 25 30 N และเส้นแวง (Longitude) 51 15 E โดยทิศใต้เกือบทั้งหมดมีพรมแดนติดกับซาอุดีอาระเบีย มีระยะทางห่างจากกรุงริยาด เมืองหลวงของซาอุดีอาระเบีย ประมาณ 400 กิโลเมตร จากกรุงอาบูดาบี เมืองหลวงของสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ประมาณ 500 กิโลเมตร และจากกรุงมานามา เมืองหลวงของบาห์เรน ประมาณ 300 กิโลเมตร

1.1.2 ขนาดพื้นที่ - ประมาณ 11,437 ตารางกิโลเมตร (4,247 ตารางไมล์) ระยะทางจากจุดเหนือสุดถึงจุดใต้สุด ประมาณ 200 กิโลเมตร ระยะทางจากจุดตะวันออกสุดถึงตะวันตกสุด ประมาณ 100 กิโลเมตร ภูมิประเทศเกือบทั้งหมดเป็นทะเลทราย ลักษณะแห้งแล้ง มีช่วงฝนตกประมาณปีละ 2-3 สัปดาห์

1.1.3 เส้นทางคมนาคม ที่เอื้ออำนวยต่อการอพยพคนไทยในภาวะฉุกเฉิน

- ทางบก มีถนน Highway ขนาด 4 ช่องจราจรไปกลับ เป็นเส้นทางหลัก มุ่งไปสู่ชายแดนของประเทศซาอุดีอาระเบีย จากกรุงโดฮา ระยะทางประมาณ 100 กิโลเมตร และอีกเส้นหนึ่งไปประเทศบาห์เรน ประมาณ 100 กม.
- ทางเรือ มีท่าเรือใหญ่อยู่ที่กรุงโดฮา โดยมีฐานทัพเรือของสหรัฐ เป็นทางเลือกที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง
- ทางอากาศ กาตาร์มีสนามบินระหว่างประเทศคือ ท่าอากาศยานของกรุงโดฮา(Doha International Airport) และมีฐานทัพอากาศของสหรัฐเป็นทางเลือกที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง

1.2 การจัดการข้อมูลเครือข่ายชุมชนไทย/ภาครัฐและเอกชนเพื่อสนับสนุนภารกิจ

1.2.1 ข้อมูลประชากรศาสตร์ของคนไทยในพื้นที่ - ชาวไทยในกาตาร์มีอยู่ ประมาณ 10,000 คน กว่าร้อยละ 90 เป็นแรงงานไทยอยู่นอกกรุงโดฮา

1.2.2 การจัดทำทะเบียนรายชื่อและที่อยู่ของคนไทยในประเทศ - สอท.ฯ ได้จัดทำทะเบียนรายชื่อคนไทยในกาตาร์แล้ว แต่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยในเชิงเปรียบเทียบอยู่เสมอ ทั้งนี้ โดยอาศัย

- ฐานข้อมูลคนงานไทยที่เดินทางไปทำงาน โดยกรมการจัดหางาน ก. แรงงาน ประจำปี
- สถิติข้อมูลการเดินทางออกนอก ปทท. ไปกาตาร์ ของ สนง.ตรวจคนเข้าเมือง สนง.ตำรวจแห่งชาติ
- สถิติข้อมูลคนไทยที่ได้วีซ่าพำนักในประเทศเกิน 3 เดือนของ ก. มหาดไทยของกาตาร์
- เอกสารใบรายงานตัวต่อสถานเอกอัครราชทูตของชาวไทยที่เดินทางเข้ามาพำนักในรัฐกาตาร์
- การติดต่อประสานอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอกับชุมชนชาวไทยในกาตาร์

1.2.3 การจัดทำฐานข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้อง ในลักษณะของเครือข่าย (Partnership Emergency Preparedness) โดยจัดทำในรูปของ Points of contact หมายเลขติดต่อ ทั้งทางโทรศัพท์และโทรสาร ของหน่วยงานการ บริษัทเอกชน บริษัทก่อสร้าง และรวมถึงแคมป์ที่พักขนาดใหญ่และขนาดกลางอื่นๆ ที่มีคนไทยทำงานอยู่ เพื่อสามารถจัดส่งข่าวสารนิเทศในรูปของ Threat Advisory และ Situation Report ได้อย่างทันที

1.2.4 การจัดทำข้อมูลเครือข่ายหน่วยงานสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือและการอพยพของภาคਾਰ (Emergency Management Agencies) ตลอดจนการพัฒนาช่องทางการติดต่อกับ สอท. สหรัฐฯ สอท. ประเทศอาเซียน และ หากเป็นไปได้ กับฐานทัพสหรัฐในภาคාර

1.2.5 การสำรวจข้อมูลยานพาหนะ - บริษัทให้เช่ารถยนต์ ที่มีขนาด/ จำนวนรถ/ ทั้งนี้ โดยพิจารณาถึงงบประมาณสำหรับการขนย้ายคนในภาวะฉุกเฉิน

1.2.6 การจัดทำข้อมูลประกอบคำขอแนะนำ (advisory) เพิ่มเติม ในกรณีเกิดภาวะโรคระบาด หรือมีการโจมตีด้วยอาวุธเคมี/ ชีวภาพ

ทั้งนี้ เมื่อ สอท. ได้รวบรวมและจัดระบบข้อมูลทั้งหมดแล้ว จะพิจารณาจัดทำเป็นคู่มือ (manual book) สนับสนุนการดำเนินการต่อไป

1.3 การเตรียมการด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์และสิ่งของที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย เงินสดทั้งสกุลท้องถิ่น และดอลลาร์สหรัฐ โทรศัพท์มือถือ โทรศัพท์ที่มีเครื่องตอบรับอัตโนมัติ เครื่องโทรสาร แผนที่ น้ำดื่ม อาหารแห้ง และยาสามัญ ยานพาหนะที่อยู่ในสภาพที่พร้อมในภาวะฉุกเฉิน ทั้งนี้ หากเป็นไปได้ สอท.ฯ จะพิจารณาของงบประมาณจัดซื้อ อุปกรณ์บางอย่างที่จำเป็นโดยใช้งบประมาณรายได้สูงสุด 10% จากกระทรวงฯ

2. การกำหนดแผนปฏิบัติการ (Emergency Plan of Action –EPA)

2.1. โครงสร้างการดำเนินการ

สอท.ฯ พิจารณาจัดตั้ง คณะทำงาน Emergency Management Team (EMT) มี ออท.เป็นประธาน มี นายสมหวัง เครือสุวรรณ อทป. และ นายวิฑูร สุขะวัฒนกุล อทป. สนร.ณ กรุงริยาด ซาอุดีอาราเบีย ร่วมเป็น หน.ฝ่าย คำนวณการ (Management Team Manager) มี นายสมพัฒน์ โพชนิกกร ทปช.ฝ่ายแรงงานฯ และ นายเสกสรรค์ สโรบล เลขานุการเอก ร่วมเป็น หน.ฝ่ายปฏิบัติการ (Emergency Operation Unit) และมี นางสุรางค์ เย็นภิญโญ เลขานุการโท เป็น หน.ฝ่ายสนับสนุนภารกิจ (Operation Capability Support) พร้อม จนท.สอท. มีหน้าที่รวบรวมข้อมูลและแผนการ ดำเนินการไปปฏิบัติภายใต้ภาวะฉุกเฉิน

2.2 แผนการดำเนินการ

2.2.1 สอท.ฯ จะพิจารณาซักซ้อมแผนการอพยพ (Rehearsal) การเดินทางไปสำรวจเส้นทาง การอพยพ เพื่อประเมินผลและความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ และในกรณีจำเป็นอาจมีการทบทวนแผนการดำเนินการ (review) ได้

2.2.2 การจัดการประชุมเพื่อประเมินสถานการณ์ - โดยมี ออท. เป็นประธาน มีการพิจารณาปัจจัยบ่งชี้ ปัจจัยควบคุม เป้าหมาย การดำเนินการ และงบประมาณ หากเป็นไปได้ ควรมี สมนง.แรงงาน ณ กรุงริยาดเดินทางมา stand by และร่วมประชุมด้วยทุกครั้ง

2.2.3 การติดตามสถานการณ์ - จัดเจ้าหน้าที่อยู่เวรยามปฏิบัติงานที่สอท.ฯ ตลอด 24 ชั่วโมง

2.2.4 การจัดทำ situation report และ threat advisory - สรุปสถานการณ์รายงานกระทรวงฯ และแจ้ง ข้อมูลและข้อเสนอแนะต่างๆ ให้แก่ชุมชนไทย โดยผ่านช่องทางการสื่อสาร หากจำเป็น จัดส่งคณะทำงานร่วม สอท.ฯ และ สมนง.แรงงานในรูปแบบ mobile operation unit ลงในพื้นที่ เพื่อพบปะคนงานไทย สรุปสถานการณ์ และแจ้งข้อแนะนำ เตรียมความพร้อมรับสถานการณ์

ทั้งนี้ หากมีการตัดสินใจที่จะอพยพคนไทย จะกำหนดแผนการเตรียมยานพาหนะและเส้นทางอพยพด้วย

2.2.5 การติดต่อ - โทรศัพท์/ โทรศัพท์มือถือ/ โทรสาร โดยมี ผู้นำชุมชนไทย camp boss/ foreman หรือ ผู้นำกลุ่มคนไทยอาชีพต่างๆ เป็นจุดประสานติดต่อ

2.2.6 การจัดซื้อสิ่งของยังชีพชั่วคราว ได้แก่ ข้าวสาร อาหารแห้ง และน้ำดื่ม เวชภัณฑ์ที่จำเป็น สำรองไว้ในจำนวนพอสมควร โดยใช้เงินสดสำรองที่สอท.มีอยู่

2.2.7 การขนย้าย/ อพยพคนไทย ในกรณีเหตุฉุกเฉิน ในเขตกรุงโดฮา จะจัดตั้งศูนย์บัญชาการ และรวมพลที่สอท. ส่วนกรณีของแคมป์คนงานขนาดใหญ่ในเขตนิคมอุตสาหกรรม ให้ stand by ในที่มั่น เพื่อเตรียมดำเนินการ 2 ทางเลือก คือ

ก. การโยกย้าย (re-location) ในกรณีที่เกิดวิกฤติการณ์ขึ้นอย่างรวดเร็ว และความขัดแย้งถูกจำกัดในพื้นที่เฉพาะ (localized) ทางเลือกอาจได้แก่การแสวงหา shelter นอกกาตาร์ที่เหมาะสมปลอดภัยใน ปท.ชายแดนของกาตาร์ ที่สามารถอพยพคนไทยโดยทางรถยนต์ได้รวดเร็ว และควรมีเมืองท่าติดทะเล อาทิ ซาอุดีอาระเบีย หรือบาห์เรน

ข. การอพยพคนไทยออกจากกาตาร์ กลับประเทศไทย (exportation) มี 2 วิธีที่น่าจะเป็นไปได้

- ทางเครื่องบิน ซึ่งกรณีฉุกเฉินเร่งด่วน อาจหาเครื่องบินพาณิชย์ได้ยาก ก็อาจจำเป็นต้องเช่าเหมาลำ หรือติดต่อขอใช้เครื่องบินจากบริษัทการบินไทย หรือเครื่องบินทหารของกองทัพอากาศไทย

- ทางเรือ โดยจัดเรือขนาดใหญ่จากไทยไปรับ ที่ท่าเรือ Doha หรือฐานทัพเรือสหรัฐ ที่ซานกรุงโดฮา

3. การประเมินงบประมาณในการให้ความช่วยเหลือ และ/หรืออพยพคนไทย

จากแผนปฏิบัติการข้างต้นในกรณีฉุกเฉินที่จะต้องดำเนินการช่วยเหลือคนไทยเป็นการเร่งด่วน คาดว่าค่าใช้จ่ายเบื้องต้นบางส่วนน่าจะอยู่ในวิสัยที่จะใช้เงินของ สอท.ฯ ที่มีอยู่ตรงรอยจ่ายไปก่อนได้ สอท.ฯ จะได้จัดสำรองวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นไว้เป็นการล่วงหน้าสำหรับในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินไม่คาดการณ์ไว้ ทั้งนี้ ในสภาวะการณ์ฉุกเฉิน การจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิต อาทิ เครื่องปั่นไฟขนาดย่อม เครื่องกรองน้ำ การก่อสร้างห้องสุขาชั่วคราว ก็ควรให้ยกเว้นดุลยพินิจของออท. ในการตัดสินใจจัดซื้อได้ โดยไม่ต้องรอขออนุมัติจากส่วนกลาง

4. แผนสนับสนุนการดำเนินการ (back-up plan)

นอกจากแผนการจัดการภาวะฉุกเฉิน/ แผนอพยพในระดับประเทศกาดาร์แล้ว เห็นควรมีการพิจารณาบูรณาการจัดทำ Regional Emergency Management Plan ของ สอท. สกญ. ในประเทศกลุ่ม GCC เพื่อให้แผนและการปฏิบัติตามแผนเป็นไปแบบบูรณาการ (integration) และสอดคล้อง รวมถึงบรรลุผลได้ในสถานการณ์จริง ซึ่งต้องอาศัยการประสานงานของ สอท./จนท.ท้องถิ่น ไม่เฉพาะประเทศที่ตนดูแลและรวมถึงหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ของแต่ละประเทศด้วย ซึ่งเรื่องดังกล่าว อาจกำหนดให้เป็น agenda ในการประชุม ออท.ในกลุ่ม ปท. GCC ที่จะจัดขึ้นในแต่ ละครั้ง ในอนาคตต่อไป

สอท. ณ กรุงโดฮา

12 สิงหาคม 2553